

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА З 1955 ГОДА ●

● NO.11 (3227) ●

● ЧАЦВЕР, 24 САКАВІКА, 2011

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY

На крылах вясны
У вёсцы Ермакі, што ў Вікулаўскім раёне Цюменскай вобласці, фальклорны ансамбль “Расіяначка” адзначаў 20-гадовы юбілей **Стар. 2**

Знічкі Айчыны
Стар. 3

Вяртанне з выраю
Першыя крылатыя прадвеснікі вясны ўжо заўважаны арнітолагамі ў паўднёвых раёнах краіны **Стар. 4**

ЮБІЛЕЙ

Нашчадкі ўдзячны за спадчыну

Святкаванне 120-х угодкаў Максіма Багдановіча з вялікай адметнасцю пройдзе па ўсёй краіне

Звыш аднаго мільярда рублёў плануе вылучыць сёлета Міністэрства культуры на капітальны рамонт Літаратурнага музея Максіма Багдановіча. Пра гэта заявіў на першым пасяджэнні рэспубліканскага аргкамітэта па правядзенні мерапрыемстваў, прысвечаных 120-годдзю з дня нараджэння класіка беларускай літаратуры Максіма Багдановіча, міністр культуры Павел Лагуш-

ка. Паэт, як вядома, нарадзіўся 9 снежня 1891 года. “Беларусы справядліва ганарацца песняром, спадчына якога годна прадстаўляе нацыянальную культуру за межамі краіны. Святкаванне 120-х угодкаў Максіма Багдановіча ставіць перад намі новыя задачы”, — адзначаў на пасяджэнні аргкамітэта міністр.

З нагоды юбілею ў краіне пройдзе мноства рэспубліканскіх

і рэгіянальных мерапрыемстваў. Запланавана правядзенне выстаў ва ўстановах адукацыі, культуры і мастацтва. Пройдуць літаратурныя вечары, творчыя сустрэчы з беларускімі пісьменнікамі, прысвечаныя жыццю і творчасці класіка. Таксама сёлета будзе выдадзена энцыклапедыя “Максім Багдановіч”. Пабачыць свет факсімільнае выданне зборніка вершаў “Вянок”, рыхтуецца кніга

“Пясняр чыстае красы”, вершы класіка ў перакладах на іншыя мовы. У Гродне будзе ўсталяваны помнік у гонар паэта, публіцыста, літаратуразнаўца і перакладчыка. А ў ліпені ў філіяле Літаратурнага музея Максіма Багдановіча ў вёсцы Ракуцёўшчына Маладзечанскага раёна адбудзецца традыцыйнае ўсебеларускае свята паэзіі і песні “Ракуцёўскае лета”.

Сёлета ж будзе праведзены ўсебеларускі конкурс школьных сачыненняў пра жыццё М. Багдановіча. Метадычную дапамогу атрымае Ялцінскі гісторыка-краязнаўчы музей у стварэнні экспазіцыйнай залы. Паводле творчасці знакамітага паэта адбудзецца міжнародная навуковая канферэнцыя. А ў тэле- і радыёэфір выйдзе адметныя перадачы пра літаратара. Таксама плануецца прысвяціць яму дакументальны фільм.

Каб ведалі ў свеце

Таццяна Пастушэнка

Культурныя цэнтры выкарыстоўваюць добрую магчымасць для прэзентацыі дасягненняў Беларусі за мяжой

У Міністэрства культуры ўжо ёсць вопыт арганізацыі такіх цэнтраў. Адзін з іх адкрыты ў Польшчы ў Беластоку. У некаторых краінах працуюць цэнтры беларускай мовы і культуры, як, напрыклад, ва Украіне і ў Азербайджане. У бліжэйшы час пры дзяржаўнай падтрымцы культурныя цэнтры Беларусі з’явяцца ў краінах-суседках — Расіі, Літве, Латвіі. Яшчэ адзін культурны цэнтр пачне прымаць гасцей у Германіі.

Па словах намесніка міністра культуры Тадэвуша Стружэцкага, дзякуючы рабоце культурных цэнтраў можна будзе прадстаўляць за мяжой беларускае мастацтва, дэманстраваць дасягненні майстроў у розных сферах культуры, прэзентаваць турыстычныя магчымасці краіны. Акрамя таго, з’явіцца больш цеснае супрацоўніцтва з суайчыннікамі, якія пражываюць за межамі Беларусі.

Дарэчы, у 2010 годзе была ўпершыню распрацавана і прынята дзяржаўная праграма “Культура Беларусі” на 2011–2015 гады, адным з раздзелаў якой з’яўляецца прадстаўленне дасягненняў нацыянальнай культуры за мяжой. Прадугледжваецца цэлы комплекс мерапрыемстваў, якія будуць садзейнічаць пашырэнню культурных сувязяў з іншымі краінамі. Сярод іх — правядзенне дзён культуры Беларусі.

Пра жыццё Максіма Багдановіча расказвае экспазіцыя музея ў Гродне

ПОВЯЗЬ ЧАСОЎ

Скарбніца здымкаў, кадраў і гукаў

Гэты вялізны гмах відаць у Дзяржынску здалёк, яго мясцовы люд з павагай называе хмарачосам. Ёсць нагода заглянуць туды: у сакавіку Беларускае дзяржаўнае архіўна-кінафотафонадакументаўнае аддзяленне адзначае ў сваёй біяграфіі семдзясят гадоў.

Лявон Целеш

Варта нагадаць, што гісторыя адзінага ў краіне сховішча архіўных дакументаў такога кшталту пачыналася 29 сакавіка 1941 года. У поўную сілу ён запрацаваў, вядома ж, пасля вызвалення Беларусі ад фашыстаў. З 1949-га архіў месціўся ў будынку царквы Марыі Магдаліны ў Мінску. Хоць тыя памяшканні не надта падыхо-

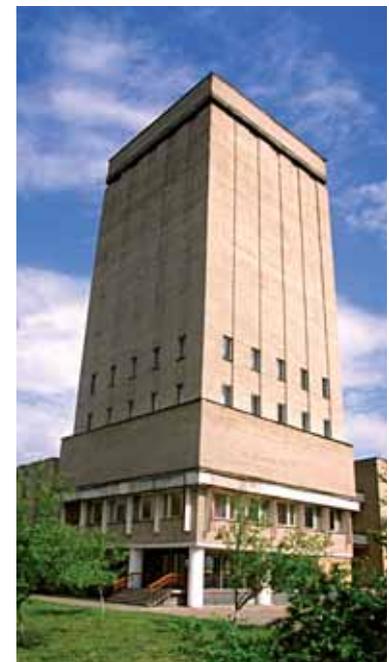
дзілі для захоўвання дакументаў, праца ішла актыўна. На пачатку 50-х, напрыклад, у архіў паступалі ўнікальныя трафейныя кінастужкі часоў Вялікай Айчыннай, фотадакументы, вывезеныя з Германіі ў пераможным сарак пятым. З 1961 года, калі архіў пачаў прымаць і прыватныя калекцыі фотадакументаў, адным з першых, хто даслаў каштоўныя матэрыялы, быў Герой Савецкага Саюза М.

Міхайлашаў. У 70-х загаварылі, што архіўу цесна, патрэбен новы будынак, і ў 1987-м ён пераехаў у Дзяржынск.

Сёння архіў — гэта буйнейшы збор унікальных кінафотафонадакументаў. У архіве цяпер налічваецца каля 300 тысяч фотадакументаў, амаль 38 тысяч кінадакументаў, каля 15 тысяч фонадакументаў і амаль 2 тысячы відэадакументаў. Гэта ўнікальны летапіс, бясконны

скарб са здымкаў, кадраў і гукаў з гісторыі Бацькаўшчыны.

Вельмі рэдкія фатаграфіі ілюструюць гісторыю Беларусі на працягу больш чым ста гадоў, дзясяткі тысяч метраў кінаплёнка захавалі кадры ваяннага часу. У ліку каштоўных фотадакументаў — калекцыя князёў Радзівілаў з 55 фотаздымкаў, яе падарыла архіўу пані Эльжбета Тамашэўская-Радзівіл. → **Стар. 2**

Будынак кінаархіва ў Дзяржынску

На свята “Гуканне вясны” яго ўдзельнікі з Вікулаўскага раёна Цюменскай вобласці ехалі за ваколіцу на конях

ЯК СПРАВЫ, ДЫЯСПАРА?

На крылах вясны

У вёсцы Ермакі, што ў Вікулаўскім раёне Цюменскай вобласці, фальклорны ансамбль “Расіяначка” адзначыў 20-годдзе сваёй творчай дзейнасці. Віншавалі самадзейных артыстаў у тым ліку і іх сябры з нацыянальна-культурнай арганізацыі “Аўтаномія Беларусь”.

Уладзіслаў Татарынец

У Вікулаўскім раёне амаль па суседстве размясціліся вёскі Ермакі, Ялоўка, Асінаўка, заснаваныя ў другой палове XIX стагоддзя беларускімі перасяленцамі. І праз сто гадоў нашы суродзічы змаглі зберагчы тут свае традыцыі, абрады, песні і святы. Шмат людзей сабралася на юбілей ансамбля “Расіяначка”. “Песня — наша жыццё”, — падкрэсліла пад час шчырай

размовы з гледачамі салістка Валянціна Пракапцова, у якой, дарэчы, на юбілей гурта прыйшоўся і асабісты юбілей.

Колькі песень гучала на свяце! Павіншаваць артыстаў прыехалі фальклорна-этнографічны ансамбль “Вячоркі”, народны ансамбль беларускай песні “Лянок”. Спявала, канешне, і “Расіяначка”. У рэпертуары гурта, між іншым, захаваліся і даўнія беларускія, яшчэ “самаходаўскія” песні

— яны пра родных людзей, пра далёкую Радзіму. Так, пранікнёныя словы пра Бацькаўшчыну нібы нябачныя ніткі звязваюць праз стагоддзі цэлыя пакаленні сібірскай беларусаў. Яны ж і сёння жывуць у Сібіры дружнай грамадою. Пра гэта гаварылі на свяце прадстаўнікі раённых і абласных адміністрацый Цюменскай вобласці, ганаровы консул Рэспублікі Беларусь Уладзімір Шугля.

У вёсцы Ермакі ладзілася беларускае абрадавае свята “Гуканне вясны”. Артысты і госці, сярод якіх, дарэчы, было шмат дзяцей, весела, з песнямі на конях ехалі за ваколіцу. І там, на прыродзе, вадзілі карагоды, спявалі народныя песні, палілі вогнішча. І, канешне ж, Вясну гукалі. Па даўняму звычайу, у неба запусцілі папяровых птушак, каб тыя на сваіх крылах хутчэй прынеслі вясновае цяпло.

ПРЫЯРЫТЭТЫ

Тры выгады з аднаго праекта

Непадалёк ад старажытнага горада Заслаўя працуе адзін з самых першых у Беларусі біяэктараў. З другасных рэсурсаў там атрымліваюць электраэнергію, цяпло і каштоўныя ўгнаенні.

Іван Ждановіч

Жыхароў вёскі Дзехнаўка, побач з якой чацвёрты год працуе нямецкі біяэктар, суседства з ім ніколі не пужае. Бо ў біяэнергасістэме, ведаюць яны, няма ніякіх небяспечных элементаў. Гэта, калі казаць найпрост, дзве вялізныя, кожная вышыняй з двупавярховы дом, ёмістасці, у якіх з гною выпрацоўваецца метан, і энергаўстаноўка — магутны дызель, у якім метан згаре. Ад біяэктара ў электрасетку краіны ідзе ток, да двух вытворчых памяшканняў гаспадаркі — гарачая

вада. А на палі птушказавода “Беларускі”, якому належыць устаноўка, вывозяць высакаякасныя арганічныя ўгнаенні.

“Вядома ж, нам гонар мець такую сучасную тэхніку, — разважае галоўны энергетык гаспадаркі Мікалай Астроўскі. — Цяпер у планах другая чарга будаўніцтва. Хочам ухіліць пэўныя недахопы, заадно павялічыць магутнасць энергаўстаноўкі — як па выхадзе электрычнасці, так і цяпла”.

Цяпер, удакладняе галоўны энергетык, біяэктар дае магутнасць 340 кілат за гадзіну — гэта як невялікая гідраэлек-

трастанцыя раённага маштабу. А пасля рэканструкцыі эфектыўнасць узрасце амаль удвая. Энергаўстаноўка ўжо закуплена, каб устанавіць дадатковую ёмістасць (на мове спецыялістаў метан-тэнк) вядуцца праектныя работы, потым — будаўніцтва, у канцы года праект плануецца завяршыць.

Біяэктар — гэта, па сутнасці, яшчэ адна галіна сучаснай вытворчасці ў гэтай гаспадарцы. Толькі летась за электраэнергію там атрымалі 569 мільёнаў рублёў чыстага прыбытку. Пазаштатных сітуацый на аб’екце ні разу не было, а прадстаўнікі германскай фірмы, якая паставіла абсталяванне, у любы час дадуць кансультацыю. Летась, дарэчы, яны наведвалі аб’ект і засталіся задаволены яго работай.

Важна, што біяэктар ля Дзехнаўкі стаў зручнай эксперыментальнай пляцоўкай для развіцця біяэнергетыкі ў Беларусі. Гасцей, гаворыць М.Астроўскі, прыязджае вельмі шмат: кіраўнікі гаспадарак, адказныя работнікі з раёнаў, абласцей, міністэрстваў. Вось і нядаўна, напрыклад, былі патэнцыяльныя інвестары з Ірана, якія гатовы ўкладваць сродкі ў развіццё біяэнергетыкі ў Беларусі.

Вядучы архівіст Марыя Ламака ў сховішчы кінадакументаў

ПОВЯЗЬ ЧАСОЎ

Скарбніца здымкаў, кадраў і гукаў

(Заканчэнне. Пачатак на стар. 1)

Захоўваюцца на магнітафонных стужках галасы такіх вядомых людзей, як Янка Купала, Якуб Колас, Пётр Машэраў, Максім Танк, Алег Бембель, Заір Азгур, Стэфанія Станюта і многіх іншых.

Фонды архіва ўвесь час папаўняюцца, у асноўным за кошт матэрыялаў кінастудыі “Беларусьфільм”, Белтэлерадыёкампаніі, рэдакцый газет і часопісаў. Развіваюцца і міжнародныя кантакты. Прыкладам, летась архіў увайшоў у Еўразіяцкі рэгіянальны аддзел Міжнароднага савета архіваў,

наладзілася супрацоўніцтва з Дзяржфільмафондам Азербайджана. Супрацоўнікі архіва ўдзельнічалі ў падрыхтоўцы дзвюх буйнейшых міжнародных выстаў.

Сёння шмат устаноў, прадпрыемстваў, прыватных асоб карыстаюцца паслугамі архіва. Для даследчыкаў тут заўсёды адчынены дзверы чытальнай залы, а для пошуку дакументаў выкарыстоўваецца сучасная камп’ютарная сістэма.

А ў хуткім часе і знешні выгляд будынка архіва стане больш сучасным — завяршаецца ягоная рэканструкцыя.

Біяэктар пад Заслаўем абслугоўвае толькі два аператары

Да Слоніма і яго ваколiц у мяне асаблiвае прыцягненне. Не раз і не два на тыдзень так ці iначай даводзiцца выходзiць на слонiмскую тэму. То пазвонiць Иван Адамавіч Зяньковiч, нараджэннем з Ляхавiччыны: ён на працягу многiх гадоў быў добрым сябрам паэта, ураджэнца Слонiмшчыны Алега Антонавіча Лойкі. Иван Адамавіч з тых яго вучняў, хто памятае свайго настаўніка. Здараецца, зазiрне ў час камандзiроўкі ў Мiнск і дачка Алега Антонавіча — Антанiна Алегаўна, расійскi лiтаратуразнаўца, доктар фiлалагiчных навук. А то і вестачка ад слонiмскага кразнаўца Сяргея Чыгрына прыйдзе. Што ўжо казаць пра згадкі, звязаныя з паэтам Сяргеем Новікам-Пеюном, якога мне пашчасцiла ведаць, з iм доўгі час лiставаўся. Сяргей Мiхайлавіч у перадваенныя і ваенныя гады жыў і працаваў у Слонiме. Адтуль і ў Калдычэўскi канцлагер патрапіў.

Знічкі Айчыны

Алесь Карлюкевіч

Ад года ў год з такой пастаянай цікаўнасцi да гiсторыi старажытнага горада, яго ўраджэнцаў, сланiмчан з навакольных вёсак, прыходзiць да мяне і нешта новае. Вось толькі зусiм нядаўна даведаўся пра Алену Барысаўну Курылу. Дапамаглі сустрэчы з украiнскiмi навукоўцамі і некалькі выпадковых знаёмстваў пад час мiжнароднай кнiжнай выстаўкі ў Кiеве. А прыехаў дахаты — стаў шукаць у нашых энцыклапедыях, а там ні слова! Алена Курыла (цi Курылава) нарадзiлася ў Слонiме ў кастрычніку 1890 года. Вучылася ў Львоўскiм унiверсiтэце. У 1913 годзе закончыла курсы пры Варшаўскiм унiверсiтэце. Сярод яе настаўнікаў — акадэмік Яўген Канстанцінавіч Цiмчанка, асоба ў славянскiм мовазнаўстве легендарная: акадэмік АН Украiны, член-карэспандэнт АН СССР. З 1918-га — старшыня пастаяннай Камiсii для складання гiстарычнага слоўніка ўкраiнскай мовы. Фактычна сам і склаў чатырнаццаць тамоў, здолеўшы выдаць толькі адзiн. Астатняя праца засталася ў рукапісе, на картках. З 1932 да 1948 год Цiмчанку зусiм не друкавалi. Толькі пасмяротна, у 1948-м, пабачыў свет адзiн яго мовазнаўчы артыкул. Яшчэ ў 1897–99 гады выдаў двухтомны “Русско — малорусский словарь”. Аўтар “Украiнскай граматыкi”, якая да 1920 вытрымала некалькі выданняў. У 1927 і 1930 гадах пабачыў свет “Курс гiсторыi ўкраiнскай мовы. Уступ і фанетыка”. Вось такi чалавек выводзiць у свет вялікай навуку нашу зямлячку! З 1921 года яна стала выкладаць у Кiеўскiм iнстытуце народнай адукацыi. Тады ж пачала працаваць і ў Iнстытуце ўкраiнскай навукавай мовы. Таленавітую даследчыцу заўважылi, уключылi ў склад

прэзiдыума акадэмічнага iнстытута. Алена Барысаўна ўвайшла і ў склад шэрагу тэрміналагiчных мовазнаўчых секцый — па хiмii, сацыяльна-эканамiчных навук. Працавала Курыла і ў Дыялекталагiчнай камiсii Акадэміi навук. У 1930-м яе прызначаюць намеснікам дырэктара Iнстытута мовазнаўства. Алена Барысаўна распрацоўвае тэмы: “З метадалогii лiнгвiстычных даследаванняў”, “Ацэнка пашыранай граматыкi ў святле дасягненняў матэрыялыстычнай лiнгвiстыкi”, “Украiнскай лiтаратурнай мовы паслякастрычніцкага часу”. Выдае шэраг тэрміналагiчных слоўнікаў, друкуе дзясяткі навуковых артыкулаў. Але многія працы так і застаюцца пакуль у рукапісах. У 1933-м Курылу арыштоўваюць без усялякіх на тое падстаў. Праўда, праз паўтара месяца адпусцілі. Алена Барысаўна выязджае ў Расiю. Працуе ў маскоўскiм абласным педiнстытуце, а ў 1938-м яе зноў арыштоўваюць. І тым разам адпраўляюць у лагер. У 1946-м Курылу вызвалiлі з Карагандзiнскага лагера. А вось як склаўся лёс яе далей, ніхто не ведае. Рэабiлітавана наша зямлячка толькі ў 1989-м. Дарэчы, у цікавым і шматасяжным даведніку “Восточнославянские языковеды” М. Булахава месца для бiяграфii Алены Курылы ўсё ж знайшлося.

У 1903 годзе ў Слонiме нарадзiўся Барыс Абрамавіч Шыцгал. Знакамiты рускі кнiгазнаўца, гiсторык выдавецкай галiны. Доктар фiлалагiчных навук (1974). У 1928-м Шыцгал закончыў фiлалагiчны факультэт Ленiнградскага дзяржаўнага ўнiверсiтэта. У 1945–67-м — супрацоўнік Усеаюзнага навукова-даследчага iнстытута комплексных праблем палiграфii, у 1975–83-м — старшы навуковы супрацоўнік — кансультант аддзела рэдкiх кнiг Дзяржаўнай бiблiятэкі СССР iмя У.

Слонiм. Раманаўская вуліца

Слонiм. Мячэць

Слонiм. На рынку

Слонiм. Ружанская вуліца

Слонiм

І. Ленiна. Барыс Абрамавіч — аўтар кнiг “Рускі маляваны кнiжны шрыфт савецкiх мастакоў” (1953), “Рускі грамадзянскi шрыфт. 1708 — 1958” (1959), “Шрыфтавое афармленне сучаснай кнiгi СССР і замежных кнiг” (1964), “Рускі друкарскi шрыфт. Пытаннi гiсторыi і практыкi ўжывання” (1974). У працы “Графiчная аснова рускага грамадзянскага шрыфту” (1947) раскрыў факт перапрацоўкі маскоўскага пiсьма XVII – пач. XVIII стагоддзя на аснове лацiнскай антыквы. Праца “Трактаты эпохi Адраджэння аб пабудове шрыфта” (1956) прыведзена аналізу пабудовы шрыфтоў А. Дзюрэра, Л. Пачолi, Ж. Торы.

Шукаючы сведкаў розных гiстарычных часiн, стараюся быць уважлiвым і да нашых сучаснікаў. Гэта толькі на першы погляд iнфармацыя пра iх, раскiданых па вялікім свеце, — побач. Варта, здаецца, толькі руку працягнуць — і ты пра ўсiх і ўсё будзеш ведаць. Ды чамусьці здараецца iначай. Як прыклад — лёс пiсьменніка-фантаста Барыса Зяленскага, які нарадзiўся ў Слонiме ў 1947 годзе (памёр у 2004-м). А жыў у Мiнску. Пераварынце тамы даведнікаў, і пра яго — ні слова. А асоба, мiж тым, вартая ўвагi. Першая публікацыя Б. Зяленскага — у часопiсе “Неман”. Апавяданне пачаткоўца, якому тады было ўжо за сорок, заўважылi. Працягваючы па-ранейшаму працаваць у НДІ

прыборабудавання, усё болей часу Барыс Вiтальевiч аддае лiтаратуры. Паступова складваецца і першая кнiга — зборнік апавяданняў “Вечны пасьянс”. Але перш чым ён пабачыў свет у 1990 годзе, Зяленскi надрукаваў у часопiсе “Парус” у 1988-м аповесць “Увесь свет у амбары”. Твор нарабiў шмат шуму! Нашага земляка пачалi запрашаць на семiнары, канвенты фантастаў. Б. Зяленскi фактычна становiцца прафесійным пiсьменнікам. На пачатку 90-х Барыс Вiтальевiч некалькі гадоў працаваў у выдавецтве “Эрыдан”. Зяленскага прынялі ў Саюз пiсьменнікаў Расii, у Саюз пiсьменнікаў Прыднястроўя. Некалькімі выданнямі выходзiлі асобныя апавяданнi. Праўда, пасля бальшыню часу Б. Зяленскi аддаў перакладам замежных фантастычных твораў. Дзякуючы Барысу Вiтальевiчу прыйшлi да рускамоўнага чытача раманы і аповесцi Ала-на Дзiн Фостэра, Джэймса Шмiца і iншых вядомых аўтараў. А яшчэ ў рукапісе застаўся раман “Якабыль”, над якім Зяленскi працаваў у апошнiя гады жыцця.

У 1953 годзе ў вёсцы Вецянеўка Слонiмскага раёна нарадзiўся Уладзiмiр Уладзiмiравiч Хомчык. Намеснік Старшыні Вярхоўнага суда Расійскай Федэрацыi — старшыня Ваеннай калегii Вярхоўнага суда Расійскай Федэрацыi. Наш зямляк — заслужаны юрыст Расійскай Федэрацыi, мае вышэй-

шы квалiфикацыйны клас суддзi. Перш чым зрабiць кар’еру ваеннага юрыста, Уладзiмiр закончыў педагагiчнае вучылішча і марыў пра прафесію настаўніка. Нават крыху паспеў папрацаваць выкладчыкам педвучылішча. Але ў час тэрміновай службы паступiў на ваенна-юрыдычны факультэт Ваеннага iнстытута. І далей ужо жыццё падказвала iншыя дарогi.

Слонiм — радзiма расійскага акцёра Уладзiмiра Уладзiмiравiча Антонiка (нарадзiўся ў лютым 1953 года). У 1973-м ён закончыў акцёрскi факультэт Усеаюзнага дзяржаўнага iнстытута кiнэмаграфii. Працаваў на кiнастудыi iмя М. Горькага. За дзесяцiгоддзi творчай работы сыграў процьму роляў, якія вядомыя самаму шырокаму кiнагледачу: Мiша Палякоў ў “Апошнiм леце дзяцiнства”, Андрэй Берастаў у серыяле “Золата скіфаў”. Калi, скажам, вы глядзелi фiльм “Матрыца”, то якраз голас агента Сміта належыць нашаму зямляку. А ўсяго Антонiк прадублiраваў дзясяткi, а мо нават некалькі сотняў роляў з замежных кiнафiльмаў. У многiх iнтэрв’ю заслужаны артыст Расii Уладзiмiр Антонiк з павагай згадвае пра сваю малую радзiму — Слонiм, раскажывае, што жыў на вуліцы Суворова і цяпер часта наведваецца на Гарадзеншчыну, дзе жыве яго маці.

© В поісках
утрачэннага

Паштоўкі
з калекцыі
Уладзiмiра
Лiхадзедава

Вяртанне з выраю

Першыя крылатыя прадвеснікі вясны ўжо заўважаны арнітолагамі ў паўднёвых раёнах краіны

Іна Ганчаровіч

Першымі ў поле зроку актывістаў Заходне-Палескага аддзялення грамадскай арганізацыі “Ахова птушак Бацькаўшчыны” трапілі палявыя жаваранкі. “Прыход вясны кожны вызначае па сваіх прыкметах, — разважае арнітолаг Вольга Лукшыц. — Для арнітолагаў яна пачынаецца са з’яўленнем з выраю першых птушак. Так, белыя буслы прылятаюць аднымі з першых, калі месцамі

яшчэ ляжыць снег — іх з’яўленне азначае, што вясна пачалася. Пра тое, што яна ўжо ў сіле, падкажуць ластаўкі і зязюлі, якія прылятаюць пазней. А беражанкі і шчуркі вяртаюцца ў другой палове траўня, убачылі іх — значыць, наступіла лета”.

З прылётам птушак стартвала ўсеўрапейская кампанія “Жывая вясна”, удзельнічаюць у ёй і сябры “Аховы птушак Бацькаўшчыны”, партнёра міжнароднай асацыяцыі Bird Life International у Еўрапейскіх

краінах. Акцыя, расказвае Вольга, праводзіцца чацвёрты раз і беларускія аматары птушак — актыўныя яе ўдзельнікі з самага пачатку. Прычым калі ў 2006-м беларусы былі на 11-м месцы па колькасці паведамленняў, занесеных на міжнародны сайт www.springalive.net, то па выніках 2010-га Беларусь стала пятай, саступіўшы толькі Італіі, Расіі, Ірландыі і Польшчы.

У якасці крылатых вестуноў наступлення “Жывой вясны” абраны пяць найболей вядомых ві-

З вяртаннем!

даў птушак: белы бусел, вясковая ластаўка, зязюля, чорная беражанка і залацісты шчурок. Па словах Вольгі, практычна кожны аматар прыроды іх ведае і не збытае з іншымі. Галоўныя ўдзельнікі назіранняў — гэта, як правіла, педагогі і школьнікі, але даслаць свае паведамленні можа кожны. “Калі вы ўбачылі ўпершыню адну з гэтых птушак, варта занесці інфармацыю на сайт www.springalive.net. Пры гэтым абавязкова паказаць краіну, месца, дату назірання і від птушкі, што вярнулася з выраю, — раіць Вольга Лукшыц. — У выніку на сайце ствараецца карта, якая інтэнсіўнацю колеру адлюстроўвае наступленне вясны ў кожным рэгіёне Еўропы. У каго няма магчымасці выйсці ў інтэрнэт, можна паведамляць свае весткі па тэлефоне 8(017) 263-06-13 ці адправіць SMS на кароткі нумар 0841 прама з месца назіранняў”.

Назіраць за птушкамі ў прыродзе — вельмі цікавы занятка

Свет творчага настрою

Ларыса Шыганова

У Брэсце праходзіць мастацкая выстава маладых аўтараў “Art-прастора”

Гэта калектыўная выстава браслаўчанак Ганны Чапурнай-Алейнік, Таццяны Патворнай, Наталлі Пятровай, Алега Алейніка і Таццяны Ефанавай з Пінска. У экспазіцыі больш за 80 карцін, у тым ліку гарадскія і марскія пейзажы, нацюрморты, працы, прысвечаныя дзецям.

Працы Ганны Чапурнай-Алейнік і Алега Алейніка выкананы ў тэхніцы акрылавы жывапіс, Патворнай і Ефанавай — алейны жывапіс, Наталлі Пятровай — роспіс па тканіне і акварэль з тушшу.

“У кожнага з нас свая творчая манера, але мы паспрабавалі стварыць цэласную кампазіцыю, дзе галоўным з’яўляецца жаданне выказаць эмоцыі, настрой, душэўныя перажыванні”, — падкрэсліла на вернісажы Таццяна Патворава.

На думку дырэктара выставачнай залы Міхаіла Канькова, экспазіцыя не толькі паказвае, чым жывуць сёння маладыя мастакі рэгіёну, але і “доруць жаданне больш паэтычна глядзець на навакольны свет”.

Дарэчы, на адкрыцці выставы ўсім жадаючым была прадстаўлена магчымасць прыняць удзел у стварэнні сумеснай карціны — мастакі прынеслі ў выставачную залу палатно і фарбы.

Не згубіліся ў моднай плыні

Кацярына Мядзведская

“Галерэя льну” — пад такім брэндам паступае сёлета ў магазіны адзенне з новай калекцыі сталічнага Цэнтра моды

Блузы, сукенкі, касцюмы і нават курткі выраблены з традыцыйнага беларускага матэрыялу. “Лён з’яўляецца самай падатлівай тканінай у рабоце, — дзеліцца сакрэтамі дызайнерскай справы мастацкі кіраўнік Цэнтра моды Эльвіра Жвікава. — З ім лёгка справіцца нават у хатніх умовах”. Калі раней лён старанна прасавалі і распрамлялі, цяпер дызайнеры прапануюць атрымліваць асалоду ад яго натуральнай структуры.

Асноўныя кліенткі Цэнтра моды, гаворыць Эльвіра Анатольеўна, гэта жанчыны, у якіх прысутнічае асаблівае пачуццё стылю. Прычым узрост не мае ніякага значэння.

У строях, распрацаваных беларускімі дызайнерамі, магчыма, будуць красавацца і прыгажуні з краін Заходняй Еўропы. Хоць спецыяльна на экспарт новая калекцыя не шылася, але калегам-мадэльерам з-за мяжы на пробных яе паказах настолькі спадабаліся некаторыя вырабы, што яны забралі некалькі партый з сабой.

У чым сакрэт запатрабаванасці прадукцыі беларускага Цэнтра

Новую калекцыю Цэнтра моды прадстаўляе Эльвіра Жвікава

моды? “Нашы поспехі заснаваны на традыцыях, — разважае Эльвіра Жвікава. — Цэнтр моды заўсёды імкнецца быць у плыні самых модных тэндэнцый”.

Пацеркі з сонечнага кантынента

Аліна Грышкевіч

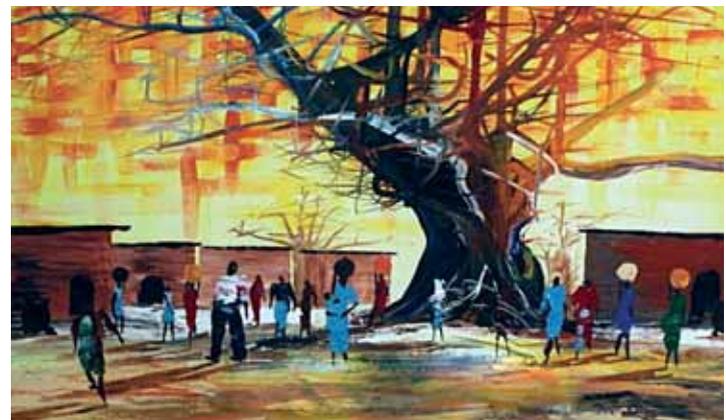
Мастацтва сучаснай Афрыкі прадстаўлена на выставе ў Мінску

Галоўнымі элементамі выставы “Адчуйце Афрыку з намі” сталі карціны ганскага мастака Кабіна Ньярка, якія атрымалі прызнанне ў Афрыцы, Еўропе і ЗША дзякуючы яго фірменным палотнам.

Так, візітнай карткай яго работ з’яўляюцца рыбкі, якіх ён адлюстроўвае ў дынамічнай віхуры. Яны запаўняюць усю прастору палатна, зачароўваюць яркімі аптычнымі эфектамі. Лёгкапазнавальныя, арыгінальныя, яны прынеслі вядомасць аўтару і зрабілі яго мастацтва папулярным у многіх краінах.

А ў лютым на выставе “Адчуйце Афрыку з намі” ў ганскай сталіцы Акры ўпершыню карціны Кабіна Ньярка былі прадстаўлены сумесна з пацёркамі беларускі Веранікі Гарбылёвай. Менавіта ў такім спалучэнні і пад такой жа назвай, але ўжо з абноўленым экспазіцыйным матэрыялам выстава прыехала з Ганы ў Беларусь.

Беларуска Вераніка Гарбы-

Такой малое Афрыку ганскі мастак Кабіна Ньярк

лёва захапілася духам Афрыкі і прыўнесла новую плынь як у еўрапейскі дызайн, так і ў афрыканскую народную творчасць. На выставе яна прадстаўляе ўнікальныя пацеркі з традыцыйных афрыканскіх матэрыялаў. Даўжыня кожнай работы — ад 100 да 150 сантыметраў, а вага дасягае двух кілаграмаў. Гэтыя пацеркі — не жаночае ўпрыгажэнне, яны хораша аддабляюць сучасны інтэр’ер і прыносяць у яго цяпло афрыканскага сонца.

У Заходняй Афрыцы ўпрыгажэнні са спецыяльна вырабленых шкляных пацерак маюць вялікае значэнне ў культурных

традыцыях і са старажытных часоў выкарыстоўваюцца ў рытуальных абрадах, звязаных з нараджэннем, дасягненнем сталага ўзросту, уступленнем у шлюб. Шкляныя пацеркі вырабляюцца з дробнага тоўчанага шкла, а для афарбоўкі выкарыстоўваюцца керамічныя фарбавальнікі.

Дзякуючы спалучэнню вопыту афрыканскіх майстроў і еўрапейскаму погляду на матэрыялы Вераніцы Гарбылёвай удалося знайсці цікавыя камбінацыі, формы і колер, і ў выніку з’явіліся ўнікальныя дызайнерскія рашэнні ў выглядзе інтэр’ерных пацерак.